

Továřský ZPRAVODAJ

ČTVRTLETNÍK OBECNÍHO ÚŘADU

Zpravodaj vydává obec Továř, č.p. 18, PSČ 78316, IČ: 00635626 Ev. č. MK ČR E 21473. Redakční zpracování: Marta Šubrtová (731 900 647, martasubrtova@seznam.cz). Do tohoto čísla přispěli: Marta Šubrtová, Miroslav Majer, Jana Kráčmarová, Alena Marková, Tomáš Pytlíček, Michal Šubrt

UDÁLO SE V DUBNU, KVĚTNU A ČERVNU

Jarní brigáda a minibrigáda

Do letošní jarní brigády se po několika letech hojně účasti zapojilo pouze 16 občanů, z toho 6 dětí. Je to škoda, protože práce bylo přichystáno dost, ale i tak jsou výsledky našeho činění vidět – a už je to oživení některých elektrických sloupů na dolním konci obce zelení, zvelebení dětského hřiště nebo uklizená lokalita Brabínek. Použité květiny a trvalky, které jsme k výsadbě využili, jsou ve všech případech výpěstky či přebytky našich spoluobčanů, za což jim touto cestou ještě jednou děkujeme. Má-li někdo z vás navíc například zlatý déšť, fialový šeřík, pivoňky, růže nebo jiný bohatě kvetoucí keř, rádi jej v budoucnu využijeme. Pokud se okrasa kolem sloupů veřejného osvětlení osvědčí, budeme další „sterilní“ sloupy zvelebovat i v příštím roce.

Rádi bychom na tomto místě také poděkovali několika maminkám, které se rozhodli pomoci s úklidem dětského hřiště. Doposud se o něj nezištně starala paní Dokoupilová, od nynějška se o tuto práci podělí místostarostka spolu s několika aktivními maminkami. Jednou za čas obdrží rodiče těch nejmenších Továřáčků e-mailovou výzvu a vítání budou všichni, kdo budou mít právě čas a náladu. Rádi bychom zdůraznili, že podobné akce nejsou žádnou „občanskou povinností“ a z neúčasti se nevyvozuje žádné důsledky; vnímáme je spíše jako příjemnou příležitost k setkávání, vzájemnému poznávání a navazování nových kontaktů, která ve svém druhém plánu produkuje i nějaký obecně prospěšný výsledek.

Tověř si opět podmanili ochotníci

Po *Babičce v trenkách*, jimiž bukovanští ochotníci za nadšeného aplausu sto dvaceti diváků zahájili v únoru „továřskou divadelní sezónu“, nás na začátku dubna navštívil spolek DOTEK z Olomouce, který přijel s jedinečným zpracováním cimrmanovské klasiky *Dobytí severního pólu*. Vzhledem k tomu, že už v předprodeji se prodalo téměř 140 vstupenek, vyvstal nečekaný úkol sehnat a nanosit do sálu kulturního domu co nejvíce židlí. Nakonec se podařilo usadit téměř 170 diváků, další se spokojili s balkonovými „lůžemi“. I samotní účinkující byli vysokou návštěvností zaskočení. Prohlásili, že s takovým diváckým zájmem se doposud nesetkali a sami poděkovali továřskému publiku za úžasnou atmosféru i hereckou výpomoc. Ani tentokrát jsme nepodcenili podpůrnou roli vydatného občerstvení, a tak měli diváci možnost v improvizovaném foyeru dočerpát síly vínem, točeným pivem, domácími vdolečky a chlebičky. Již nyní připravujeme další představení na začátek října; o jaký kus půjde tentokrát, není doposud jasné, budeme vás však včas informovat.

Country skalka

Ani letos, podobně jako v minulých letech, se této akci nevyhnulo špatné počasí. Protože předpověď byla nepříznivá, Country skalku jsme nejprve zrušili, nakonec ji přesunuli na Kolibu. Tam se její organizace chopili Martin Vlček, manažer skupiny Dream of Floyd, společně s Tomášem Borůvkou, jimž se nakonec podařilo i přes nevlídné počasí přilákat do Koliby kolem stovky posluchačů. Zásluhu na tom měla i zábřežská country skupina Pracka, která u nás zahrála již poněkolkáté a která svým repertoárem zaměřeným na českou žánrovou klasiku umí vytvořit takřka domácí atmosféru, opravdový hudební zážitek však přišel s přerovským uskupením Hot Jazz Šůtrs, kteří se u nás představili poprvé. Ukázalo se, že Koliba svým zázemím i polohou nejenže dokáže kompenzovat nevýhody našeho nevelkého přírodního amfiteátru za nepřízně vyšší moci, ale nabízí i daleko širší možnosti k tomu, jak ve víkendovém vakuu přilákat další návštěvníky. Proto kvitujeme nápad pořadatelů zorganizovat příští rok „továřský westernový den,“ kde by se kromě kvalitní countryové hudby objevila i celá řada doprovodných atrakcí a programů.

Dětský den

Co se dětem letos nejvíce líbilo? Projížďka na koni? Jízda historickým autem? Kreslení na obličej? Skákací hrad? Soutěže? Tance? Možná je to jedno, protože bylo z čeho vybírat a jako každý rok se v Kolibě těch nejmenších slétlo opravdu početné hejno. A i když to dopoledne nevypadalo, počasí vyšlo na jedničku.

Z NAŠÍ MATĚŘSKÉ ŠKOLKY

Děti na výletě

Přestože 13. květen letos připadl na pátek, nebyl to pro děti z naší mateřské školy vůbec nešťastný den. Právě naopak: V tento den jsme se totiž rozhodli vyrazit na školní výlet. „Kam vlastně pojedeme?“ vyzývaly děti hned ráno, když se s batůžky naplněnými nezbytným vybavením (tj. pláštěnkou, pitím a sladkostmi) dostavily do školky. „To se teprve uvidí, jak se s paní učitelkou rozhodneme,“ odpovídaly jsme jim s úsměvem. Moc do smíchu nám ale nebylo, protože nebe bylo zatažené, vypadalo to na trvalý déšť a to by nám na prohlídku ZOO Lešná, kam jsme měli v plánu s dětmi jet, moc nepasovalo. Autobus už stál před školkou, když padl konečný verdikt. Vyrazíme do Mladečských jeskyní a cestou zpět se zastavíme na loveckém zámečku v Úsově. Kdyby náhodou přšelo, tak se ukryjeme ve skále nebo pod střechou. Naposledy ověřujeme, jaké bude podle internetového radaru v těchto končinách počasí, a odjíždíme.

Výlet byl skvělý, celou dobu ani nekáplo a děti byly z podzemní výpravy nadšené. V jeskyních objevovaly tajemná zákoutí, svými z domu přinesenými baterkami oživovaly s paní průvodkyní jeskynní skřítky, trpaslíky a zvířátka, zakusily, jak vypadá absolutní tma a také jak se to v jeskyni rozléhá, když se zakřičí. Zkrátka zážitky spojené s poznáváním, jak se patří.

Zvířátek se děti také dočkaly, sice ne živých jako v ZOO Lešná, ale alespoň těch vycpaných na zámku v Úsově. Viděli jsme lvy, tygry, medvědy, zebry a

také krásnou podkrovní expozici známých pohádek, kterou zde zřídili speciálně pro ty nejmenší. To nejlepší však přišlo na konec: Na nádvoří zámku je pro děti ve sklepení připraveno strašidelné bludiště plné příšer. Přestože se některé děti bály do bludiště vejít, všechny to nakonec zvládly a kromě pocitu, že překonaly samy sebe, si odnášely skvělý zážitek, na který budou ještě dlouho vzpomínat.

Takže „pátek třináctého“ nakonec všichni přežili bez úhony a užili si jej jako opravdu skvělý den.

Jana Kráčmarová, ředitelka

II. MEZIOBECNÍ OLYMPIÁDA

V sobotu 11. června se ve víceúčelovém sportovním areálu v Dolanech konal druhý ročník Meziobecní olympiády v atletických disciplínách. Za čtyři sousedící obce Dolany, Bělkovice-Lašťany, Tovéř a Samotišky nastoupilo celkem 116 závodníků, z nichž nejmladším byl teprve 4,5letý Martin Kupka ze Samotíšek, naopak nejstarším borcem se stal pan Pavel Jašek, který letos slaví 71 let. Program byl doplněn o turnaje v nohejbale a plážovém volejbale, jichž se v obou případech zúčastnilo 6 družstev.

Sportovní klání zahájil po 10. hodině dolanský starosta a momentální předseda místního olympijského výboru Rudolf Pečinka slavnostním nástupem všech soutěžících a zapálením olympijského ohně. Soutěžilo se v krátkých, středních a delších bězích (50 m, resp. 60 m, 200 m a 2 000 m), dále ve vrhu koulí, skoku do dálky i do výšky, a to ve čtyřech věkových kategoriích. Závěr celodenního mítinku patřil štafetovému běhu na 4 x 200 m, pro nějž byla kritériem účast alespoň dvou dětí v družstvu.

Nálada na sportovišti byla výborná, protože sportovce podporovalo nejen početné publikum, ale nezřídka se povzbuzovali sami mezi sebou bez ohledu na to, za jakou vesnici startovali. Některé heroické výkony se nadlouho zapíší do paměti diváků i účinkujících, namátkou výkon šolkou povinného Martina Kupky, který nenapodobitelným běžeckým stylem pokořil hranici 200 metrů v čase pod 1 minutu, výkon Tomáše Arbeita ve skoku vysokém (1,70 m), jež provázela elektrizující atmosféra v doskočisti, nádherný finiš Honzy Majera v běhu na 2 km nebo překonání ložského rekordu v hodů koulí Petrem Bryksem (12,46 m).

Vrcholem atletické části mítinku pak byla štafeta na 4 x 200 m, jíž se zúčastnilo 7 družstev. Za bouřlivého potlesku se o prvenství podělily mládežnické štafety Tovéře a Dolan.

Poté se začaly sčítat výsledky všech 18 disciplín, celkem bylo nakonec rozdáno 38 sad medailí. Tovéřští sportovci ve žlutých dresech si nejlépe vedli v běžeckých disciplínách, kde v kategorii do 16 let dominovala Anna Majerová, mezi dospělými se prosadil její bratr Jan a v pozadí nezůstala ani jejich maminka Marie, která dosáhla na prvenství v přespolním běhu na 2 000 metrů. Skok daleký zase výkonem 5,2 metru ovládl Jiří Hudec. V kolektivních soutěžích se dařilo prvnímu družstvu našich plážových volejbalistů ve složení Tureček, Struhár a Chládek, kteří vybojovali zlato. Pouze v dětských kategoriích se Tovéřákům nepodařilo vysoutěžit žádnou medaili. V konečném výkonnostním pořadí tak na našich 31 sportovců, kteří v celkovém součtu získali 125 bodů, zbylo třetí místo za družstvy Bělkovic-Lašťan (161 bodů, 36 účastníků) a Dolan (142 bodů, 35 účastníků). Na posledním místě skončily Samotišky, za které však nastoupilo pouze 14 sportovních nadšenců.

Za celkového vítěze nicméně můžeme považovat samotný sport a nezdolného soutěžního ducha, které všem, kdo se tohoto soutěžního dne zúčastnili, připravily skvělé zážitky a báječnou atmosféru. Na závěr se patří též poděkovat všem dobrovolníkům, organizátorům a sponzorům, bez jejichž pomoci a přispění by se toto klání mohlo jen stěží uskutečnit.

Miroslav Majer

!! POPLATKY !!

Každoročně na tomto místě upozorňujeme na nutnost úhrady poplatků za odpady. Ke 31. květnu mělo být uhrazeno celkem 219 000,- Kč, doposud však celá jedna třetina domácností za odvoz popelnic nezaplatila, což svědčí o poměrně vysoké nekáznosti poplatníků. Připomínáme, že platit za odpad je zákonnou povinností každého občana a obec je povinna neuhrazené poplatky vymáhat. Musíme všechny neplatíče upozornit, že dle obecně závazné vyhlášky je obec oprávněna poplatek, jenž nebyl včas uhrazen, zvýšit až na trojnásobek nebo jej následně vymáhat soudně.

Pokud tedy patříte mezi ty, kdo poplatky za odpad doposud neuhradili, máte možnost tuto chybu napravit do středy 13. července. Po tomto datu budou všichni zbývající neplatíči obesláni s výzvou o doplacení poplatku navýšeného o pokutu, a pokud ani poté nebude platba uhrazena, bude ji obec vymáhat soudní cestou.

TÉMA: VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Spolu s březnovým zpravodajem byl do všech domácností doručen i čtyřstránkový dotazník, který nám měl pomoci zjistit, jak se lidem v naší obci žije a co by si přáli změnit nebo vylepšit. V první řadě bychom rádi poděkovali těm, kteří odpověděli: z celkového počtu 220 dotazníků se nám jich vrátilo 60, což je více než čtvrtina. Ač někdo může toto číslo považovat za nízké, ve skutečnosti má pro nás více než dostačující výpovědní hodnotu, neboť reprezentuje názory občanů, kteří se o dění v místě svého bydliště zajímají. A právě připomínky a podněty takovýchto lidí jsou pro nás nejpřínosnější.

Z odpovědí vyplývá, že více než polovina (58 %) respondentů se v Tovéři cítí velmi dobře, třetině se zde žije spíše dobře a pouhých 5 % se nepřiklání na žádnou stranu. Nikdo však neodpověděl, že by se zde cítil špatně. Více než polovina občanů na život v naší obci nejvíce oceňuje klidný život (27 %) a blízkost přírody (27 %). Proto není divu, že plných 80 % dotázaných upřednostňuje, aby se Tovéř co do počtu obyvatel nezvětšovala, a dalších 10 % navrhuje, aby byla na výstavbu nových domů nejprve využita celá stávající kapacita zatím nezastavěných ploch. Naproti tomu jen 5 % občanů se přiklání k názoru, že by se obec měla rozrůstat intenzivněji. Z těchto čísel vyplývá, že zdrženlivost vůči zvýšené stavební činnosti v naší obci není postojem několika konzervativních starousedlíků, kteří se ze zásady staví proti každé změně, ani hrstky šťastných majitelů lukrativních stavebních parcel, kteří by rádi udrželi cenu svých pozemků na přemrštěné úrovni, ale zastává je i převážná část novousedlíků, kteří se k nám přistěhovali právě proto, že je naše obec malá, klidná a v blízkosti přírody. Tato skupina obyvatel, kteří zde našli domov před pěti a více lety, tvoří většinu respondentů (55 %) a také se nejvíce zapojuje do dění v obci. Pro nás, současné obecní zastupitelstvo, je toto většinové stanovisko jasným signálem, že naše rozvojová strategie, kterou už druhé volební období prosazujeme – racionálně využívat stávající stavební kapacity a brzdit živelnou developerskou výstavbu na okolní zemědělské půdě – je správná a v souladu s přesvědčením těch, jimž není život v naší obci lhostejný.

A co se lidem na naší obci nelíbí? Nejčastěji jste zmiňovali spa-lování nekvalitního paliva, jímž někteří neohleduplní občané zamořují vzduch v zimních měsících, nerespektování

klidu o víkendech (hluk sekaček, cirkulárek a motorových pil) a špatnou morálku pejskařů, kteří se doposud nenaučili po svých zvířatech venčených na obecních i soukromých pozemcích odklízet výkaly. Rovněž jste si stěžovali na nedostatečnou infrastrukturu pro cyklisty a absenci cyklostezek, které by bezpečně propojovaly Tovéř s okolními obcemi. Je zajímavé, že nejvíce z vás by také právě na cyklostezky využilo část obecních finančních prostředků. Rádi bychom vás ujistili, že na tomto problému intenzivně pracujeme. V minulých zpravodajích jsme vás informovali o projektu cyklostezky a chodníku Tovéř-Samotišky, kde momentálně jednáme s majiteli dotčených pozemků o jejich odkupu a prozatím se nám podařilo získat předběžný souhlas většiny vlastníků.

Z pohledu služeb nejvíce postrádáte kvalitní restaurační zařízení a větší obchod. Podle posledních informací by tověřská hospoda měla po několikaleté odmlce a kompletní rekonstrukci zahájit provoz již tento rok na podzim. Zatím můžeme prozradit, že bude nekuřácká a bude nabízet i teplou kuchyni. Co se obchodu týče, je třeba zůstat realisty: v obci, kde většina obyvatel jezdí za prací do nedalekého města a z níž je to do velké nákupní zóny jen 4 kilometry, není možné provozovat prodejnu s konkurujícím sotrimentem. Na druhé straně zde vždycky nakoupíte čerstvé pečivo, základní trvanlivé potraviny, tiskoviny i věci denní potřeby za běžné ceny. A osobní přístup paní prodavačky, kterou můžete oslovit jménem a vyměnit si s ní bez shonu a spěchu pár slov, je dnes už „pulpová nadstavba“, která k malé vesnici tak nějak patří.

Co se týče příležitosti ke vzájemným společenským kontaktům, 37 % respondentů se domnívá, že je obec nabízí v dostatečné míře, dalších 42 % je s nimi více méně spokojeno, zhruba 8 % spíše nespokojeno a 12 % dotázaných to není schopno posoudit, nejspíše proto, že se společenského dění neúčastní. Pro nás je také potěšitelné, že 95 % občanů se domnívá, že je o dění v obci dostatečně informováno, téměř 30 % jich pravidelně sleduje obecní internetové stránky (nejméně jedenkrát týdně), zhruba polovina je pak navštíví alespoň jednou měsíčně.

Pokud vás zajímá celé vyhodnocení, bude již brzy formou přehledných statistických grafů prezentováno na webových stránkách obce a umístěno na vývěsce u hasičské zbrojnice.

OBECNÍ KNIHOVNA V TOVĚŘI

oznamuje, že v období prázdnin bude otevřeno pouze v následující čtvrtky:

21. července

4. srpna

18. srpna

Od 1. září bude knihovna opět fungovat každý čtvrtek.

VERONIKA

dámské, pánské a dětské kadeřnictví

**Kadeřnictví
VERONIKA**

v prvním patře
kulturního domu
v Tovéři

**Veronika
Zapletalová**

721 422 640

Otevírací doba:

Po: 13.00 – 18.00

Út: 9.00 – 12.00

13.00 – 18.00

St: 9.00 – 12.00

Čt: 13.00 – 18.00

Pá: 13.00 – 18.00

po telefonické objednávce

V PROVOZU PO CELÉ PRÁZDNINY!

PŘIPRAVUJEME

- Ve sváteční **úterý 5. července** proběhnou tradiční továřské hodové slavnosti, které začnou v 10:00 mší u kapličky na návsi. V odpoledním programu se můžete mimo jiné těšit na cimbálovou muziku Záletníci, prezentaci Integrovaného zářehového sboru Olomouckého kraje, ukázky kynologického klubu ze Šternberka, vystoupení mažoretok, soutěže a atrakce pro děti (hasičská pěna v 16:00), výstavku prací zářehového kroužku „Tvořeníčko“ v sále kulturního domu, letovou ukázkou vrtulníku Mamba Air, bohaté občerstvení (pečené sele, makrely, zvěřinový guláš, speciality z udírny, vybrané druhy piv z pivovaru Litovel) a večerní zábavu s kapelou Yantar Band.

- V **sobotu 27. srpna** se v areálu Koliby uskuteční rocková taneční zábava Srpnová noc se samotiškou kapelou Starý WeMeNa. Pořádání akce se ujmou továřští hasiči a Hospůdka na Kolibě, kteří zvou všechny příznivce tvrdší živé hudby.

- Začátek školního roku dětem zpestříme Cestou pohádkovým lesem – v **sobotu 3. září** se na ně i na rodiče bude již tradičně ve Skalce těšit osvědčený tým fantaskních postavček, které se postarají o zábavné odpoledne.

- Na **sobotu 8. října** připravujeme rodinně-společenskou akci nazvanou Továřské špekáček, jehož cílem je uskutečnit pohodové sousedské setkání všech továřských usedlíků, kteří budou mít čas: mladých, rodin s dětmi i důchodců. Dějištěm této neformální akce bude s největší pravděpodobností Koliba; obec jako pořadatel zajistí prostorné ohniště a nápoje (točené pivo, víno, nealko), vaší investicí bude špekáček, pečivo a klacek na opékání.

Současně s tím, bychom rádi v tento den vystavili také NEJSTARŠÍ AUTOMOBIL/MOTORU v obci. Pokud máte v garáži nějaký historický kousek nebo znáte někoho, kdo by se se svým pojízdným či nepojízdným skvostem mohl kvalifikovat, velmi váš tip oceníme. Každé „nej“ si zaslouží publicitu a budeme jedině rádi, pokud tak budeme moci učinit právě na Továřském špekáčku.

I naše obec je již na **facebooku**. Všechny akce, které pořádáme, a další důležité dění jsou již pravidelně zveřejňovány také na této společenské síti. (Najdou-li se mezi vámi zkušení uživatelé tohoto webového systému ochotní pomoci nám při rozjezdu a rozvoji, budeme jedině rádi, když nás kontaktujete na čísle v tiráži.)

Rekonstrukce tenisového hřiště

Od 25.7. do přibližně 18.8. bude tenisové hřiště mimo provoz z důvodu plánované rekonstrukce. Sportovní areál bude nově vybaven mantinely, novým ochranným plektivem, basketbalovým košem, bezpečnějšími odlehčenými brankami a rozšířeným hracím kobercem. Věříme, že tímto krokem přispějeme ke zlepšení podmínek místních sportovních nadšenců. V této době vás také žádáme o zvýšenou opatrnost v okolí hřiště, zejména na přilehlém dětském hřišti. Sportovní nadšenci se již nyní mohou těšit na lepší podmínky pro sportování. Při této příležitosti na dětském hřišti přidáme obrubník, který zamezí odlivu kamení z hřiště na chodník.

Máte-li nápad, jak by se dal využít nevhledný prostor vedle vstupu na tenisové hřiště, který je v současnosti porostlý trávou, budeme rádi, pokud nás se svým podnětem seznámíte – třeba už na hodech, které se letos budou konat 5. července.

Z NAŠEHO KLUBU DŮCHODCŮ

Rok 2016 jsme zahájili malým posezením s panem starostou a domluvili jsme se na návštěvě bowlingu ve Vésce, kterou jsme také 28. ledna uskutečnili. V únoru jsme si pozvali paní Danu Uchytilovu, která nám promítla snímky z plavby po Rýně a zajímavě povyprávěla o zážitcích z Německa. Druhé únorové setkání proběhlo v klubovně u přípitku na zdraví našeho nejstaršího jubilanta pana Malíka, k němuž nám zahrál pan Zlámal na harmoniku. Všichni jsme si krásně zazpívali. Počátek března jsme pro velkou oblibu znovu zasvětili bowlingu a druhé březnové setkání se odehrálo v klubovně opět s paní Uchytilovou, která nám tentokrát promítla obrázky z cesty po Španělsku a Portugalsku. V dubnu jsme se rozhodli navštívit komentovanou prohlídku Klášterního hradiska s vyhlídkou. Krásně jsme si to užili a kochali se netradičním pohledem z věže na Olomouc a okolí. Zájezd do Valašského Meziříčí a Rožnova se odehrál za poněkud pochmurného počasí, proto jsme vynechali Pustevny, s prohlídkou manufaktury gobelínů a návštěvou zámku Kinských jsme však byli nadmíru spokojeni a nevynechali jsme ani prohlídku skanzenu, jež k Rožnovu neodmyslitelně patří. Květen jsme opět na přání většiny zahájili věskovským bowlingem a druhé setkání jsme spojili s výletem do arboreta Makču Pikču v Pasece, kde rostou různé druhy skalniček a keřů. Doporučujeme všem navštívit, neboť ta barevná nádhera, která se zjeví, když všechno rozkvetne, se slovy ani nedá popsat.

Alena Marková

Z ČINNOSTI OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA

Na svém 13. veřejném zasedání ze dne 30. března učinilo obecní zastupitelstvo (OZ) mimo jiné následující rozhodnutí:

- schválilo předloženou Veřejnoprávní smlouvu mezi obcí Tověř a statutárním městem Olomouc, jejímž předmětem je zabezpečení výkonu působnosti speciálního stavebního úřadu ve věcech místních komunikací;
- potvrdilo dřívější zamítavé rozhodnutí ze dne 25.11.2015 o žádosti manželů Kašpaříkových o odkup obecního pozemku o rozloze 89 m² z parcely č. 312/9;
- schválilo koupi užitkového vozu-valníku Fiat Doblo Work Up a složení akontace na splácení úvěru ve výši 250 000,- Kč po dobu 24 měsíců u ČS a.s.;
- ve věci vyjádření k projektové dokumentaci novostavby rodinného domu na parc. č. 467/6 a 311/2 v k.ú. Tověř dospělo OZ k zápornému stanovisku na základě regulativů pro dané území a doporučilo na základě minulých stavebních řízení vyžádat souhlasná stanoviska k dané novostavbě od všech majitelů sousedních pozemků;
- Na základě sdělení p. Dvořákové, zástupkyně spol. Expirit zpracovávající žádost obce o dotaci na přestavbu mateřské školy,

je podle úpravy podmínek dotačního titulu z února 2016 nutné navýšit kapacitu MŠ o 16 dětí; OZ dospělo k závěru, že obec není schopna tuto podmínku splnit.

Na svém 14. veřejném zasedání ze dne 18. května učinilo obecní zastupitelstvo (OZ) mimo jiné následující rozhodnutí:

- schválilo Úvěrovou smlouvu na koupi užitkového obecního vozu, a to u České spořitelny, a.s., na částku 250 000,- Kč a dobou splácení 2 roky;
- pověřilo starostu k podání námítky stavebnímu úřadu v Dolanech vůči upravené projektové dokumentaci novostavby rodinného domu na parc. 467/6 a 311/2 v k.ú. Tověř, protože dle názoru OZ stavba nespĺňuje stavební regulativy pro dané území. Konečné rozhodnutí ponechá na Stavebním úřadu v Dolanech;
- OZ se seznámilo s průběhem vytváření samostatného okruhu vytápění sauny a sklepních prostor, jež mají omezit jejich vlhkost a snížit tak zátěž plynového kotle vytápějícího kulturní dům včetně obecního úřadu. Po plánovaném dokončení prací v polovině června provedou pracovníci obce zbylé zednické práce k odstranění nedodělků.

BRABÍNEK

V úvodním příspěvku tohoto zpravodaje padla krátká zmínka o lokalitě Brabínek. Ještě před čtvrtstoletím nebylo jediného Tověřáka, který by tento úzký pruh zemědělské půdy lemovaný vzrostlými ořešáky a keři slivoní, táhnoucí se od silnice mezi Tověří a Samotiškami k lesu, neznal. Bylo to proto, že v poměrně nedávné minulosti, před zřízením veřejných vodovodů, toto místo, přesněji studna u cesty, sloužilo jako významný zdroj pitné vody. Studna na Brabínku totiž nikdy nevysychala, ani v těch nejsušších obdobích; například v mimořádně suchých létech 1992 a 1993 byla v této 5 metrů hluboké studni naměřena výška vodního sloupce 3,9 metru, což odpovídá úrovni dna silničního příkopu a svědčí o nezvykle trvalé vydatnosti tohoto pramene.

Původně se jednalo o studánku či vyvěrající pramen krytý dřevěnou stříškou, jenž byl někdy v 19. století zachycen kamennou studní a později prohlouben vrtáním a zpevněn betonovými skružemi. Studnu na Brabínku nevyužívali pouze tověřští občané, v jejichž katastru leží, ale hojně zde napájeli své koně i formani, kteří po této poměrně frekventované cestě vozili zboží do Šternberka, Opavy a dál do Polska. Jak vzpomíná rodák pan František Látal, podle vyprávění jeho otce tudy často kvůli bezpečnosti jezdily až čtyři vozy najednou a u studny někdy zastavovaly i na noc. Také pro vojsko měla studna strategický význam; ze starých armádních map je zřejmé, že leží na stejné vrstevnici pod svatokopecským svahem jako další dvě vojenské studny v Samotiškách, které rovněž nikdy nevysychaly. V pamětní knize Samotišek najdeme zajímavý zápis z roku 1857: „Později veliké sucho bylo, takže od jara toliko jeden den a to nevelký déšť přišel. Všelike studně v obci vyschly, takže se bez překážky nechaly vycoudit a museli osadníci času nočního do Brabínka k Tověři jezdit.“ Že Samotišští čerpali vodu z Brabínku „času nočního“ naznačuje, že tak činili potají, jelikož pramen se již odnepaměti nacházel na tověřském území. Samotišky rozkládající se na svahovitém terénu měly až do vybudování

veřejného vodovodu vždy nedostatečnou kapacitu vodních zdrojů s velmi proměnlivou vydatností podzemních pramenů, jež byly ovlivňovány množstvím dešťových srážek.

V dobách socialismu, kdy patřilo všechno všem, z tohoto vodního zdroje obyvatelé Samotišek hojně čerpali vodu na zavlažování v době sucha, na hašení vápna při stavbě domů a další účely, které vyžadovaly mimořádnou spotřebu vody; běžnou praxí bylo, že přijel traktor s nádrží, čerpadlem do ní načerpal několik kubíků vody a zase odjel. Hladina vody se za pár hodin jako zázrakem opět obnovila.

Studna na Brabínku byla také oblíbeným místem mnoha generací mladých lidí, jimž poskytovala romantické zákoutí k milostným dostaveníčkům. Dnes ji většina kolemjedoucích řidičů mine bez povšimnutí a jen pozorní zaznamenají, že zde stojí i pamětní

Studna na Brabínku z dobové pohlednice (nedatováno; zřejmě 30.-40. léta 20. století); lokalita byla tehdy ještě zcela bez zeleně.

cedule s textem a mariánským barvotiskem, kterou nad dnes již zvětralou skruží s poklopem v roce 2004 obnovil právě pan Látal.

A jaký význam v sobě starobylý pomístní název Brabínek skrývá? Podle pana Látal by to mohla být nářeční zkomolenina slova „pramínek“, odborníci na vývoj jazyka nicméně soudí, že jméno je odvozeno od obecného jména brabec (vrabec), což je všeslovanské označení pro různé druhy drobného, švitořivého ptactva (podobně vzniklo i zvukomalebné „brblat“). K vrabcům se často metaforicky vztahovaly menší objekty, položené výše nebo na okraji nějakého většího areálu, popř. objekty podřadnějšího významu. Jen na Moravě můžeme názvů s podobným slovním základem napočítat kolem třicítky. Ve starších moravských nářečích se však rovněž vyskytuje slovo „brabinka, brabčinka“, což znamená ptáčnice, planá třešeň obvykle rostoucí na okraji lesa. Právě třešní rostlo kdysi nad Tověří víc než dost, na Brabínku jich dnes také ještě několik napočítáme. Přijatelné jsou tedy oba výklady.

(Poznámka: Materiál k tomuto článku jsme čerpali převážně z nepublikovaného strojopisného „listáře“ pana Otty Bablera z roku 1993)

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

ŽIVOTNÍ JUBILEA

červenec:	Marie Müllerová	80 let
	Anna Zlámalová	65 let
	Alena Marková	65 let
srpen:	Ludmila Ťuková	90 let
	Marie Málková	65 let

Blahopřejeme!

NOVÉ NAROZENÍ

10. dubna se narodili **Kamil a Ondřej Svozilovi**.

Přejeme do života hodně štěstí a lásky!

ÚMRTÍ

Dne 18. května zemřela ve věku 87 let paní **Vlasta Dokoupilová**.

Čest její památce.

VŠICHNI DOBŘÍ „VODÁCI“

„Je rozdíl mezi tím, když něco nedokážete a když něco nezkusíte,“ říká muž, o němž se mezi našimi vodáky říká, že je nejlepší český vodák současnosti. Řeč je o Robertu Kazíkovi, který už více než patnáct let žije v Tověří.

Jeho život je spjat s vodou od dětství. Vyrůstal na břehu Bečvy a právě na ní udělal první vodácké krůčky, když ho v deseti letech posadil do lodi táta. Postupně se dostal do sportovního oddílu, v juniorských letech se stal členem reprezentačního výběhu ve vodním slalomu na kajaku. V seniorské kategorii pak přisedlal na sjezd na kánoi a deblkánoi a odtud už byl jen krůček k raftům.

Na vysokou odešel do Prahy, kde se věnoval hydrobiologii a mikropaleontologii. Během studia strávil tři měsíce v Kanadě a poté se rozhodl pro razantní životní změnu. Zlomem se pro něj stala expedice na kanadskou řeku Tathenshini. „Podíval jsem se na místa, která jsem znal z knížek. Musím říct, že Kanada mě dodnes tahá za srdce, a proto se tam stále vracím,“ vyznává se Robert Kazík.

Po sametové revoluci začal cestování stále více spojovat se sjížděním řek. „Od té doby jsem se začal courat a už jsem nepřestal,“ říká tověřský vodák. Přestože jeho srdce patří kanadsko-americkému severu, jeho výpravy často míří i do Asie, především do Himálaje a na Sibiř, kde jsou podmínky možná ještě tvrdší než na Yukonu a Aljašce.

Výpravy Roberta Kazíka mají jedno velké specifikum, nejsou totiž určeny pro ty, kteří mají rádi hotelový servis a plážové lenošení. Protože míří většinou na odlehlé a často i neznámé řeky, musí

se při nich počítat nejen s nečekanými zážitky, ale také s nepohodlím a námahou.

„Zvláštním rysem vodáckých výprav na neznámé, odlehlé řeky je to, že není cesta zpátky. Není jiná cesta, než splout, co splout musíme. Mým osobním pravidlem je to, že si obtížné úseky prohlížím odspodu. Pokud peřej končí klidným místem, můžeme se o sjezd pokusit. Bezpečnost je pro nás vždy prvořadá,“ vysvětluje Robert.

Postupně tak vznikl cestovatelství klub Denali expedition team, který uskutečňuje akce po celém světě. Podmínky jsou někdy tvrdé, ale každý na expedicích dělá vše pro to, aby věc dopadla dobře a o to větší je pak odměna pro všechny.

Kromě cestovatelských výprav Robert Kazík také podniká – jak jinak než v oboru velmi blízkém. „Expedice jsme absolvovali na nafukovacích člunech a potřebovali jsme nové a vylepšené. Nakonec tak vznikla firma ROBfin, která vyrábí nafukovací lodě od kanoí a kajaků až po velké osmimístné rafty.“

Napsal také dvě knížky o kanadských expedicích, podílel se na natáčení filmů *Ve stínu hory duchů* (1994), *Bílý den* (2003), *Brahmaputra* (2009), *V ledovém objetí řeky Tathenshini* (1995) a *Řeka divokých koní*.

Na dálném kanadském severu absolvoval v roce 1998 závod Centennial Race to the Klondike. Jeho trasa vede pěšky z Dyea u Skagway přes Chilkoot pass k Benetovu jezeru, pak se pádluje po Yukon River do Dawson City. „Závod měří asi 1000 mil, my ho absolvovali za 4 dny a 12 hodin a skončili jsme celkově třetí. Vyhráli jsme 600 dolarů, což mimochodem byla přesně částka, kterou jsme zaplatili za startovné, a byli jsme moc spokojeni.“

Jednou z jeho nejdřívějších expedic byla cesta na Yukon v zimě v roce 2002, kdy je tam minus 50 stupňů. „Táhli jsme laminátové sáně a spoustu kožešinových doplňků. Vyrázili jsme z Dawson City na sever po zamrzlém Yukonu. Jako správní greenhorni jsme zažili spoustu věcí, které nefungují. Nakoupili jsme si třeba cibuli, která zmrzla a byla jak kulečnickové koule. Jako nejlepší se v polárních podmínkách osvědčila česká tatranka, která nezamrzne a dá se jíst při jakékoli teplotě,“ vzpomíná.

Tradičním cílem je pak sjezd řeky Colorado v americkém Grand Canyonu, kam se vrací prakticky každý rok. „Řeka Colorado je hodná. Je sice veliká, ale pod každou peřejí je rybník, tedy klidná voda. Velkých je i spousta jiných řek, ale člověk se na nich veze jenom pár dní. Na Coloradu jste dvacet dní, lidi ho ještě nedokázali zastavit, spoutat. Je krásné tam být,“ vysvětluje Robert Kazík.

Sjel i Grand Canyon Asie, jak říkají místní indické řece Zanskar, která teče v oblasti Ladakhu. „Čistota přírody tady se nedá srovnat s ničím jiným. Bohužel západní civilizace naprosto změnila místní kulturu, kterou komerce a konzum úplně zničily.“

Zcela výjimečný byl světový prvosjezd horního toku řeky Brah-

maputry. „Tak ohromné množství vody jsme do té doby nepotkali. Když jsme se převrátili, řeka nás rozmetla do všech stran. Považuji to za jednu z nejlepších, ale také nejnáročnějších výprav,“ potvrzuje Robert Kazík.

Další destinací, kam vedou jeho kroky, je Sibiř, kde se podle jeho slov spojuje Himálaj s Kanadou. „Voda je průtokem a spádem blízká himálajským řekám, krajina plná borovic zase připomíná Kanadu. Neopakovatelné specifikum má třeba Altaj. Je to země, která krásně voní. Je totiž plná velice aromatických bylin a čichový zážitek je opravdu neopakovatelný.“

Světovou raritou je pak ruský vodák. „Kluci tady sjíždí neskutečně těžké terény na podomácku vyrobených lodích, bez zkušeností, které nahrazují odvahou a vodkou.“

Zatím nejdelší cesta Roberta Kazíka za vodou vedla až do Tasmánie, kde se jeho cílem stala řeka Franklin.

Nejen vodou živ je dobrodruh, a proto Denali Expedition Team uspořádal expedici na venezuelskou stolovou horu Auján Tepuí. Jejím vrcholem bylo slaňování nejvyššího vodopádu na světě Salto Angel. „Bylo to něco úplně jiného a pro naši partu vodáků to byla velká výzva a dobrodružství.“

Motivací je pro Roberta Kazíka dostat se na krásnou, odlehlou řeku a z toho vznikly výpravy ve stylu voyagers, tedy postaru. „Část cesty k řece absolvujeme po svých s tím, že si neseme veškeré vybavení včetně zásob na čtyři týdny. Kromě nezapomenutelných zážitků vám taková expedice přinese i jedno poznání: když se musíte dostat na řeku vlastními silami, překonat obrovské obtíže, tak si jí pak úplně jinak vážíte,“ říká a dodává: „Na druhou stranu se z každé výpravy moc rád vracím domů, protože v Tovéři jsem našel nejen skvělé zázemí, ale také partu lidí, mezi kterými se cítím moc dobře.“

Seznam expedic Denali expedition team:

Buri Gandaki, Nepál, 1993 – světový prvosjezd

Tatshenshini, Yukon, Aljaška, 1995

Grand Canyon, Colorado, USA, 1997–2016

Franklin, Tasmánie 2001

Argut, Sibiř 2004

Čulyšman, Altaj, 2008

Brahmaputra, Indie, 2008 – světový prvosjezd

Lingti, Tsarap-Chu, Zanskar, Indus, Ladakh, Indie 2010

Hess a Natla, Notrhwest Territories, Kanada, 2007, 2011

Auján Tepuí, Venezuela, 2015

Pokud vás osobnost Roberta Kazíka zaujala, můžete se podívat na půlhodinový medailonek České televize *V rytmu řeky* z internetového archivu ČT, který je dostupný na adrese:

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10583678149-v-rytmu-řeky/21456226200>